

Xuất khẩu thủy sản duy trì đà tăng nhưng áp lực cạnh tranh và chi phí đầu vào ngày càng lớn

07:38 06/06/2026

Trong 5 tháng đầu năm 2026, ngành thủy sản Việt Nam tiếp tục ghi nhận tín hiệu phục hồi tích cực với kim ngạch xuất khẩu đạt 4,67 tỷ USD, tăng 11% so với cùng kỳ năm trước. Động lực tăng trưởng chủ yếu đến từ nhóm tôm và cá tra khi cả hai ngành hàng này đều duy trì mức tăng hai con số. Tuy nhiên, phía sau những con số khả quan là hàng loạt áp lực mới liên quan đến chi phí sản xuất, cạnh tranh quốc tế và các rào cản kỹ thuật tại thị trường nhập khẩu.

Theo Hiệp hội Chế biến và Xuất khẩu Thủy sản Việt Nam (VASEP), riêng trong tháng 5/2026, xuất khẩu thủy sản đạt khoảng 1,02 tỷ USD, tăng nhẹ 0,6% so với cùng kỳ năm trước. Dù tốc độ tăng trưởng không còn quá cao như giai đoạn đầu năm, kết quả này cho thấy nhu cầu tiêu thụ tại nhiều thị trường vẫn duy trì ổn định.

Ngành tôm và cá tra duy trì tăng trưởng nhưng tiếp tục đối mặt áp lực chi phí và cạnh tranh toàn cầu

Tôm tiếp tục giữ vai trò chủ lực của ngành thủy sản với kim ngạch xuất khẩu đạt khoảng 1,9 tỷ USD trong 5 tháng đầu năm, tăng 11,5% so với cùng kỳ và chiếm hơn 40% tổng giá trị xuất khẩu toàn ngành. Đà tăng trưởng đến từ sự phục hồi nhu cầu tại thị trường châu Á, đặc biệt là Trung Quốc, cùng với sự gia tăng tiêu thụ các sản phẩm chế biến sâu và nhóm sản phẩm giá trị cao.

Tuy nhiên, ngành tôm đang đối mặt với không ít khó khăn. Một số doanh nghiệp cho rằng thị trường hiện xuất hiện sự lệch pha giữa nhu cầu tiêu dùng và định hướng sản xuất trong nước. Trong khi nhiều vùng nuôi tập trung phát triển tôm cỡ lớn để nâng giá trị xuất khẩu thì tại nhiều thị trường lớn, người tiêu dùng lại ưu tiên các sản phẩm cỡ nhỏ với giá bán phù hợp hơn trong bối cảnh kinh tế toàn cầu còn nhiều bất ổn.

Bên cạnh đó, tôm Việt Nam tiếp tục chịu áp lực cạnh tranh mạnh từ Ecuador, Ấn Độ và Indonesia. Ngoài yếu tố giá bán, các doanh nghiệp còn phải đối mặt với nhiều biện pháp phòng vệ thương mại từ Hoa Kỳ như thuế chống bán phá giá, chống trợ cấp và các kỳ rà soát hành chính kéo dài.

Ở nhóm cá tra, xuất khẩu trong 5 tháng đầu năm đạt khoảng 905 triệu USD, tăng 12,6% so với cùng kỳ. Đây tiếp tục là một trong những ngành hàng có lợi thế cạnh tranh nhờ nguồn cung ổn định, giá thành phù hợp và khả năng đáp

ứng tốt nhu cầu tiêu dùng tiết kiệm tại nhiều quốc gia.

Xuất Khẩu Thủy Sản 5 Tháng Đầu Năm 2026: Tăng Trưởng Giữa Những Biến Số

4,67 TỶ USD (+11%)

Tổng kim ngạch 5 tháng đầu năm

CÁC ĐIỂM CHÍNH TRONG XUẤT KHẨU

Chế biến thủy sản xuất khẩu tại doanh nghiệp Việt Nam phục vụ các đơn hàng sang thị trường quốc tế

Một trong những yếu tố hỗ trợ cá tra thời gian qua là nguồn cung cá thịt trắng trên thế giới có xu hướng thu hẹp. Sản lượng cá minh thái giảm mạnh trong khi giá nhiên liệu tăng cao khiến chi phí khai thác nhiều loại hải sản tăng đáng kể. Điều này tạo cơ hội cho cá tra mở rộng thị phần tại nhiều thị trường như Trung Quốc, ASEAN, Trung Đông và châu Âu.

Dù vậy, chi phí đầu vào tăng đang trở thành áp lực lớn đối với ngành cá tra. Giá cá giống duy trì ở mức cao từ năm 2025 đến nay, trong khi thức ăn chăn nuôi, vận chuyển và nhiều chi phí sản xuất khác tiếp tục leo thang khiến người nuôi dè dặt hơn trong việc mở rộng diện tích.

Trái ngược với đà tăng của tôm và cá tra, xuất khẩu cá ngừ trong 5 tháng đầu năm giảm 6%, còn khoảng 372 triệu USD. Nguyên nhân chủ yếu đến từ tình trạng thiếu hụt nguyên liệu trong nước và các yêu cầu ngày càng khắt khe về truy xuất nguồn gốc tại các thị trường nhập khẩu lớn.

Các quy định mới của Hoa Kỳ và Liên minh châu Âu liên quan đến chống khai thác bất hợp pháp (IUU), bảo vệ động vật biển và kiểm soát nguồn gốc thủy sản đang khiến doanh nghiệp mất nhiều thời gian hoàn thiện hồ sơ, đồng thời làm tăng chi phí tuân thủ.

Trong khi đó, nhiều nhóm hải sản khác vẫn duy trì kết quả tích cực. Xuất khẩu mực và bạch tuộc tăng 18%; cua, ghẹ và giáp xác khác tăng 19%; nhuyễn thể có vỏ tăng gần 23%. Đây được xem là nhóm sản phẩm có dư địa tăng trưởng tốt

tại các thị trường như Nhật Bản, Hàn Quốc và Trung Quốc nhờ nhu cầu đối với thực phẩm chế biến sẵn ngày càng gia tăng.

Về thị trường xuất khẩu, Trung Quốc và Hồng Kông tiếp tục là điểm sáng lớn nhất của ngành thủy sản Việt Nam trong năm nay với kim ngạch đạt khoảng 1,2 tỷ USD, tăng hơn 40% so với cùng kỳ. Tuy nhiên, thị trường này cũng đang siết chặt các quy định về chất lượng, an toàn sinh học và truy xuất nguồn gốc, buộc doanh nghiệp phải nâng cao mức độ chuẩn hóa trong hoạt động xuất khẩu.

Trong khi đó, xuất khẩu sang Hoa Kỳ và EU tiếp tục chịu nhiều áp lực do các rào cản thương mại, tiêu chuẩn phát triển bền vững và yêu cầu kiểm soát nguồn gốc ngày càng nghiêm ngặt.

Theo dự báo của VASEP, xuất khẩu thủy sản năm 2026 có thể tăng khoảng 8-10%, đưa kim ngạch toàn ngành vượt mốc 12 tỷ USD. Tuy nhiên, để đạt mục tiêu này, ngành thủy sản cần tiếp tục nâng cao khả năng cạnh tranh, kiểm soát tốt chất lượng nguyên liệu, đồng thời tháo gỡ các vấn đề liên quan đến truy xuất nguồn gốc và khai thác bất hợp pháp.

Nam Sơn (t/h)